

Johtaja Marita Savola

Pvm
4.12.2009

Dnro
81/040/2009

OPETUSMINISTERIÖ

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

PUH. (09) 160 04

FAX (09) 135 9335

etu.sukunimi@minedu.fi

Undervisningsministeriet

Sjötullsgatan 10, Helsingfors

PB 29

00023 Statsrådet

Tel. (09) 160 04

Fax (09) 135 9335

för.efternamn@minedu.fi

MINISTRY OF EDUCATION

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

P.O. Box 29

FIN-00023 GOVERNMENT

FINLAND

TEL. +358 9 160 04

FAX +358 9 135 9335

given.surname@minedu.fi

Ministère de l'Éducation

Meritullinkatu 10, Helsinki

B.P. 29

FIN-00023 Gouvernement

Finlande

Tél. +358 9 160 04

Fax +358 9 135 9335

pré.nom@minedu.fi

www.minedu.fi

Viite: Aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen johtoryhmän väliraportti
(OPM 2009:11)

Asia: Oppisopimuskoulutuksen laadun kehittämishanke

Oppisopimuskoulutus on keskeisin työelämässä tapahtuvan koulutuksen järjestämisuoto. Oppisopimuskoulutuksessa on yhteensä noin 48 000 opiskelijaa ja oppisopimuskoulutuksen järjestäjiä on 91. Oppisopimuskoulutukseen on viime vuosina kohdistettu lukuisia kehittämistoimenpiteitä ja selvityksiä mm. opetusministeriön asettamassa kolmikantaisissa työryhmissä (OPM 2004:15, 2007:25), selvitysmiesraportissa (OPM 2009:1) sekä ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen (AKKU) yhteydessä. Kokonaisuudistusta valmistelleen johtoryhmän toiseen väliraporttiin (OPM 2009:11) sisältyi useita työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen ja oppisopimuskoulutukseen liittyviä esityksiä.

Oppisopimuskoulutuksen kehittämistoimenpiteitä ovat viime vuosina olleet vuoden 2008 alusta toteutettu uudistus, jossa selkiytettiin opintososiaalisia etuja ja mahdollistettiin virkasuhteisten oppisopimus. Oppisopimuskoulutuksen rahoitusjärjestelmää on uudistettu siten, että vuoden 2009 alusta yksikköhinnat tarkistettiin todellisten kustannusten mukaisiksi ja vuoden 2010 alusta lukien on päätetty ottaa käyttöön ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus. Lisäksi opetusministeriö on tarkentanut rahoitusperusteisiin ja oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen liittyviä yksityiskoh- tia erillisellä pelisääntökirjeellä ja tehostanut toimintaa ja rahoitusta koskevaa tie- donkeruuta.

Oppisopimuskoulutuksen rahoitusjärjestelmän toimivuutta ja kehittämistarpeita on tarpeen edelleen selvittää. AKKU-johtoryhmän ehdotusten sekä eduskunnan lausumien perustella käynnistetään vuoden 2010 alussa oppisopimuskoulutuksen kustan- nuspohjaa, laskentapäiviin perustuvaa rahoituksen määräytymistä sekä määrällistä säätelyä koskeva valmistelutyö. Rahoitukseen ja säätelyyn liittyvän valmistelutyön lisäksi on tarpeen käynnistää myös oppisopimuskoulutuksen laatuun painottuvaa konkreettista kehittämistyötä.

Aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen johtoryhmän linjausten mukaan työpaikalla tapahtuva opiskelu tulee olemaan entistä keskeisempi osa ammattiin oppimista, am- mattitaidon varmistamista ja sen jatkuvaa kehittämistä. Työpaikalla tapahtuvan kou- lutuksen laajentamisella voidaan parantaa ammatillisen koulutuksen määrällistä ja si- sällöllistä kysyntälähtöisyyttä sekä vastata entistä tehokkaammin ja ajantasaisemmin työnantajien ja opiskelijoiden tarpeisiin. Työpaikkojen sijoittuessa lisääntyvässä

määrin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, työpaikalla tapahtuvan opiskelun järjestämisessä tarvitaan yhä enemmän joustavuutta ja monipuolisuutta. Samalla on kuitenkin varmistettava koulutuksen laadun ja oppimisedellytysten valtakunnallisesta yhdenmukaisuudesta.

Koulutuksen laadun kehittäminen on koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2007-2012 yksi painopiste. Kehittämissuunnitelman mukaisesti laaditaan ammatillisen koulutuksen kansallinen laatustrategia, jolla tuetaan koulutuksen järjestäjiä laadun jatkuvassa parantamisessa. Opetusministeriö valmistelee laatustrategian yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa vuoden 2010 aikana.

AKKU-johtoryhmän linjausten mukaisesti työpaikalla tapahtuvaa oppimista koskevia kehittämishankkeita tulee kohdistaa erityisesti oppisopimuskoulutukseen. Työoppimukseen perustuvana koulutusmuotona oppisopimuskoulutuksen järjestäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä ja sitoutumista työntekijöiden, opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjien kesken. Yhä suurempaa huomiota on kiinnitettävä oppisopimuskoulutuksen verkostomaiseen luonteeseen ja sen asettamiin hallinnollisiin vaatimuksiin. Vastuu koulutuksen järjestämisestä, rahoitusperusteiden oikeellisuudesta sekä opiskelutilanteen toteutumisesta on koulutuksen järjestäjällä, vaikka koulutus tapahtuu pääsääntöisesti työpaikoilla käytännön työtehtävien yhteydessä.

Oppisopimuskoulutuksen määrällinen kasvu on tuonut korostetusti esille sen, että koulutuksen järjestäjien piirissä on vaihtelevia käytäntöjä oppisopimuskoulutuksen järjestämiskäytännöissä, erityisesti henkilökohtaistamisessa ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjauksessa. Lisäksi koulutuksen tarjontaa, tietopuolisen koulutuksen hankintaa ja sisältöä koskevissa käytännöissä on eroavaisuuksia.

Edellä todettuihin haasteisiin vastaamiseksi opetusministeriö on päättänyt käynnistää määräaikaisen oppisopimuskoulutuksen kehittämishankkeen. Hanke toteutetaan yhteistyössä Opetushallituksen, Oppisopimuskoulutuksen järjestäjien yhdistyksen sekä työelämän järjestöjen kanssa. Hanke tukee ammatillisen koulutuksen laatustrategian valmistelua.

Kehittämishankkeen tehtävänä on laatia

1. oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan viranomaistoiminnan laatu-kriteerit,
2. oppisopimuskoulutuksen erityispiirteiden pohjalta ehdotukset toimenpiteiksi, joiden perusteella ohjausjärjestelmää kehitetään hallinnollisten käytäntöjen selkeyttämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi,
3. työpaikalla tapahtuvan oppimisen vastuut ja velvoitteet koulutuksen järjestäjän, työnantajan ja opiskelijan näkökulmista sekä niiden toteutumisen varmistavat ohjaukselliset kehittämistoimenpiteet
4. esitykset oppisopimuskoulutuksen kysyntälähtöisen järjestämisen varmistamiseksi tehtävistä toimenpiteistä sekä
5. edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutukset lainsäädäntöön ja muuhun ohjeistukseen.

Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajaksi opetusministeriö nimeää johtaja Marita Savolan opetusministeriöstä ja varapuheenjohtajaksi johtaja Pasi Kankareen Opetushallituksesta. Ohjausryhmän jäseniksi nimetään opetusneuvos Sirkka-Liisa Kärki, opetusneuvos Seppo Hyppönen ja opetusneuvos Mari Rökköläinen Opetushallituksesta, opetusneuvos Jukka Lehtinen, opetusneuvos Tarja Riihimäki ja vanhempi hallitussihteeri Merja Leinonen opetusministeriöstä, ylitarkastaja Johanna Laukkanen työ- ja elinkeinoministeriöstä, kehittämisspäällikkö Hannele Salminen Suomen Kuntaliitosta, oppisopimusjohtaja Tarmo Välikoski ja koulutusjohtaja Virpi Pikkuaho Oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry:n edustajina, toiminnanjohtaja Johan Hahkala Koulutuksen järjestäjät ry:stä, toiminnanjohtaja Heikki Sederlöf Ammatillisen Aikuiskoulutuksen liitosta sekä työelämän valtakunnallisten järjestöjen edustajina Simo Pöyhönen (AKAVA), Petri Lempinen (STTK), Saana Siekkinen (SAK), Heikki Suomalainen (EK), Veli-Matti Lamppu (Suomen Yrittäjät) ja Olli-Pekka Väänänen (MTK). Ohjausryhmän sihteereinä toimivat erikoissuunnittelija Pasi Rentola opetusministeriöstä ja opetusneuvos Lea Lakio Opetushallituksesta.

Ohjausryhmässä käsiteltävien asioiden valmistelua varten muodostetaan työjaosto, johon kuuluvat Pasi Kankare (pj.), Pasi Rentola, Tarmo Välikoski, Virpi Pikkuaho, Merja Leinonen, Sirkka-Liisa Kärki, Mari Rökköläinen ja Seppo Hyppönen. Jaoston sihteereinä toimivat Lea Lakio ja Eeva Löfström Opetushallituksesta. Hankkeen valmistelussa tulee tehdä yhteistyötä Oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry:n kanssa.

Hankkeen valmistelussa tulee huomioida aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen johtoryhmän II väliraportissa (OPM 11:2009) tehdyt esitykset, oppisopimuskoulutuksen kehittämistä valmistelleen opetusministeriön työryhmän (OPM 25:2007) ehdotukset sekä opetusministeriön asettaman oppisopimuskoulutuksen tilaa ja kehittämisehdotuksia kartoittaneen selvitysmiehen esitykset (OPM 1:2009). Valmistelutyössä tulee toimia yhteistyössä elinikäisen oppimisen neuvoston työpaikalla tapahtuvan oppimisen jaoston kanssa sekä koordinoida valmistelu ammatillisen koulutuksen laatustrategiatyöhön.

Hankeryhmän tulee jättää työstään väliraportti opetusministeriölle 30.4.2010 mennessä sekä jättää selvitykset ja ehdotukset sisältävä loppuraportti ministeriölle 31.10.2010 mennessä.

Hankkeen kustannukset rahoitetaan valtion talousarvion momentilta 29.30.21.

Opetusministeri

Henna Virkkunen

Opetusneuvos

Arja Mäkeläinen

JAKELU

Työryhmän puheenjohtajat, jäsenet ja sihteerit

TIEDOKSI:

valtiosihteeri Heljä Misukka
erityisavustaja Laura Rissanen
kansliapäällikkö Harri Skog
ylijohtaja Sakari Karjalainen
johtaja Mika Tammilehto
Opetushallitus
Elinikäisen oppimisen neuvosto
AKKU-johtoryhmä
OPM/HAY
OPM/VI
OPM/hankerekisteri